

др Зоран Радивојевић
Вагредни професор Правног факултета у Нишу

ДЕЈСТВО УГОВОРА МЕЂУНАРОДНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА У ОДНОСУ НА ТРЕЋЕ

Према општем правилу међународног права, уговори међународних организација не стварају ни права ни обавезе за треће. Само изузетно и под одређеним условима уговор може деловати у корист или на терет трећих држава или организација. Полазећи од претпоставке да је такво дејство уговора могуће само уз пристанак трећег, Бечка конвенција о праву уговора између држава и међународних организација или између међународних организација од 1986. године регулише уговоре који предвиђају обавезе и уговоре који садрже права за треће.

Примена начела релативног дејства уговора постаје сложенија када се у обзир узме чланска веза која, претходно и независно од датог уговора, постоји између међународне организације и држава. Код уговора међународних организација потребно је установити у којој се мери чланице могу сматрати трећим државама у односу на те уговоре или за њих настају права и обавезе без посебног пристанка.

Кључне речи: *Дејство уговора. - Међународне организације. - Трећи.*

I. УВОД

Сваки међународни уговор закључује се да би произвео одређено дејство, односно успоставио правну везу између страна уговорница. Садржина тако створеног правног односа различита је и зависи од одредаба сваког конкретног уговора. Међутим, кад је реч о дејству уговора нема се у виду ова индивидуална димензија, већ општа правила међународног права која уређују правне учинке уговора од момента ступања на снагу до тренутка престанка његове примене (1).

(1) Ова правила, да се послужимо фигуром Fitzmaurice-а, примењују се на уговоре, али не произилазе из њих; она морају да буду довољно општа и апстрактна да би могла да се примене на све или највећи број уговора; Doc. A/CN.4/120, *Annuaire de la Commission du droit international* (даље: *Annuaire de la CDI*), 1959, Vol. II, стр. 16. У англосаксонској доктрини апстрактне норме међународног права које регулишу дејство уговора обухваћене су терминима "operation of treaties" или "application of treaties", за разлику од израза "effects of treaties", који означава правно дејство конкретног уговора (видети: Mc Nair, *Law of Treaties*, Oxford, 1961, стр. 309 и D.W. Greig, *International Law*, London, 1970, стр. 367). У Француској међународноправној терминологији у оба се случаја користи назив "effets des traités" или "application des traités".

Дејство уговора може се посматрати из два угла: унутар и изван круга страна уговорница. Уговор представља закон само за стране које су га закључиле: *acta sunt servanda*. За треће уговор је *inter alios acta* и не може за њих да ствара ни права ни обавезе, сагласно прастаром начелу *acta tertiis nec nocent nec prosunt*. Само изузетно и под одређеним условима уговор може деловати у корист или на терет трећих (2). Предмет нашег интересовања у овом чланку биће управо принцип релативног дејства уговора међународних организација, као и изузети од тог начела.

II. НАЧЕЛО РАСТА TERTIIS NEC NOCENT NEC PROSUNT

Још у римском праву установљен је принцип да уговори не рађају ни права ни обавезе за треће. Исти принцип стекао је право грађанства у унутрашњим правним системима свих савремених држава, а преузет је и у међународном праву. Његову потврду налазимо како у доктрини (3), тако и у великом броју одлука међународних арбитража и судова (4).

Мада преузето из унутрашњег грађанског права, начело релативног деловања уговора као правило међународног права има специфичан правни основ. У међународној заједници његово оправдање не налази се само у општој концепцији уговора, већ првенствено у начелима суверенитета, једнакости и независности држава (5). На основу тих начела треће државе не могу бити ни овлашћене ни везане уговором који закључи међународна организација. Исти принцип релевантан је за дејство уговора међународне организације према трећим организацијама. Иако организације нису суверене, право на међусобну независност и једнакост субјеката међународног права забрањује да међународна организација путем својих уговора намеће права и обавезе трећим организацијама, ма какве биле сличности и разлике између њих у циљевима, снази, броју чланица или времену настанка (6).

(2) Ближе о том проблему у вези са међудржавним уговорима: Б. Вукас, *Релативно дјеловање међународних уговора*, Загреб, 1975.

(3) Видети ауторе које наводе М. Бартош (*Међународно јавно право*, књига III, Београд, 1958, стр. 315, белешка бр. 2) и Б. Вукас (*op. cit.*, стр. 45, белешка 22-23). Од новијих дела наводимо: С. Аврамов, М. Крећа, *Међународно јавно право*, Београд, 1989, стр. 338; Б. Јанковић, З. Радивојевић, *Међународно јавно право*, Београд, 1991, стр. 328; Т. Елиас, *The Modern Law of Treaties*, Leyden, 1974, стр. 40; N.Q. Dinch, P. Dailler, A. Pellet, *Droit international public*, Paris, 1980, стр. 227; Е.Х. Арчага, *Современое международное право* (руски превод), Москва, 1983, стр. 82; А. Талалаев, *Право международных договоров*, Москва, 1985, стр. 65.

(4) Као карактеристичан наводи се став арбитра Max Huber-а у спору око острва Palmas (*Recueil de sentences arbitrales publié par les Nations Unies*, Vol. II, стр. 85). Из праксе Сталног суда међународне правде пажњу заслужује пресуда у спору о немачким интересима Горњој Шлезии (*CPIJ, Série A, n° 7, стр. 29*), а из јуриспруденције Међународног суда правде издвајају се одлуке у бугарско-израелском спору (*CII Recueils, 1959, стр. 138*) и у спору о разграничењу епиконтиненталног појаса у Северном мору (*CII, Recueils, 1969, стр. 41-45*).

(5) P. Reuter, *Introduction au droit des traités*, Paris, 1972, стр. 109; А. Талалаев, *op. cit.*, стр. 65-66; Б. Вукас, *op. cit.*, стр. 47 и 51. Видети и извештај специјалних известилаца Fitzmaurice-а (Doc. A/CN. 4/130) и Waldock-а (Doc. A/CN. 4/167).

(6) Doc. A/CN. 4/298. *Annuaire de la CDI*, 1977, Vol II, 1re partie, стр. 129.

Бечка конвенција о праву уговора између држава и међународних организација или између међународних организација од 1986. године преузима овај принцип и у члану 34. одређује: "Уговор не ствара ни права ни обавезе за трећу државу или трећу организацију без пристанка те државе или те организације". Наведено правило нема, међутим, апсолутну вредност. Као изузеци или ограничења начела *pacta tertiis* наводе се различите ситуације у којима се дејство уговора посредно или непосредно проширује на треће субјекте. Тако треће државе или организације могу формално приступити уговору одређене међународне организације и постати везане одредбама уговора у чијем закључењу нису учествовале. Друга је могућност да правила садржана у уговору међународне организације постану обавезна за треће државе и организације као потврда постојећег или израз новог обичајног права. Напокон, уговор или поједине његове одредбе могу деловати у корист или на терет трећег ако они на то пристану.

Случај формалног приступања туђем уговору само је привидно изузетак од начела *pacta tertiis* (7). Државе и међународне организације које на овај начин преузму обавезе и стекну права из уговора одређене организације престају да буду "трећи" и добијају статус пуноправних страна уговорница. За њих више не вреди начело *pacta tertiis*, већ принцип *pacta sunt servanda*.

Није изузетак у правом смислу ни случај када уговор међународне организације послужи као основ за настанак новог правила обичајног права. Такву могућност предвиђа Бечка конвенција од 1986. године у члану 38. који гласи: "Ниједна одредба члана 34. до 37. не спречава да неко правило изражено у уговору постане обавезно за трећу државу или трећу међународну организацију као обичајно правило међународног права признато као такво". Извор права и обавеза за треће налази се заправо у међународном обичају, који везује државе и организације независно од постојања конкретног уговора (8).

Први изузетак од начела *pacta tertiis* постоји када се у текст уговора унесу стипулације у корист или на терет трећих. Полазећи од претпоставке да је такво дејство уговора могуће само уз пристанак трећег, Бечка конвенција од 1986. године повлачи разлику између уговора који предвиђају права за треће државе или треће међународне организације и уговора који предвиђају обавезе за њих. У редовима који следе изложимо режим установљен Конвенцијом, водећи рачуна о *travaux préparatoires* и постојећој пракси организација у овој области.

(7) М. Бартош, *op. cit.*, стр. 318; Ј. Andrassy, *Међународно право*, Загреб, 1976, стр. 337.

(8) Према мишљењу које је добило подршку у VI Комитету Генералне скупштине одредбе Опште конвенције о привилегијама и имунитетима Уједињених нација од 1946. године чине саставни део општег међународног права, па су као такве обавезне за државе и без изричитог акта о приступању Конвенцији (Doc. A/CN.4/203 et Add. 1-5, *Annuaire de la CDI*, 1968, Vol. II, стр. 123-124). У доктрини се сматра да преузимање у великом броју уговора принципа признавања привилегија и имунитета организацији, њеним службеницима и представницима држава чланица значи да је ово начело прерасло у ново обичајно правило општег карактера. У том смислу: G. Perin, *Les privilèges et immunités des Etats auprès des organisations internationales*, *Revue générale de droit international public*, 1956, no. 2, стр. 213.

III. УГОВОРИ У КОРИСТ ТРЕЋЕГ

У уговорној пракси међународних организација нису непознати случајеви када стране уговорнице имају намеру да посредством појединих одредаба уговора створе права за треће државе или организације. Стипулације у корист трећих обично се уносе у уговоре о сукцесији или споразуме закључене поводом одржавања скупова под покровитељством организације, али изван њеног главног седишта. Као типичан пример наводимо уговор између Уједињених нација и Друштва народа о преносу одређених добара који, *inter alia*, предвиђа: "Међународна организација рада моћиће да користи библиотеку (Палате нација) под истим условима као и други званични корисници библиотеке" (9).

Потреба да се трећим субјектима дају извесна права постоји и када организација сазива међународну конференцију на територији неке државе чланице. Пракса је да се тада уговором између организације и државе домаћина регулишу привилегије и имунитети представника држава нечланица и организација позваних да учествују у раду конференције. Тако, на пример, споразум ОУН-Аустрија, закључен у вези са организовањем Бечке конференције о дипломатским односима и имунитета, предвиђа да ће представници држава које нису чланови УН уживати на Конференцији привилегије и имунитете признате представницима држава чланица. Слична права дата су специјализованим агенцијама, као и другим позваним међународним организацијама (10).

У Бечкој конвенцији од 1986. године дејство уговора у корист трећег регулисано је у чл. 36. ("Уговори који предвиђају права за треће државе и треће међународне организације"). Овај члан предвиђа двојни режим: први се примењује на државе, док други важи за међународне организације. Права из уговора настају за треће државе под истим условима који су садржани у Бечкој конвенцији о уговорном праву од 1969. године: а) ако су стране уговорнице тог уговора имале намеру да дају право било трећој држави или групи држава којој она припада, било свим другим државама, и б) ако трећа држава на то пристане. Оцењено је да нема разлога одступити од ових услова нити усвојити посебан режим када права за трећу државу не настају из међудржавног уговора, већ из уговора у коме је међународна организација страна уговорница (11).

Општа сагласност, међутим, није постојала приликом одређивања услова под којима настаје право за трећу међународну организацију. Специјални извештач Комисије за међународно право проф. Пол Рете (Paul Reuter) првобитно (12) је био мишљења да се и овде примени решење из Бечке конвенције о уговорном праву од 1969. године, будући да нема разлога за успостављање посебног режима дејства

(9) United Nations Treaty Series, Vol. I, стр. 115.

(10) Ibid, Vol. 354, стр. 33. Стипулације *in favorem tertius* налазе су у споразуму између Уједињених нација и Југославије о организовању Светске конференције о становништву; видети: Сл. лист СФРЈ, *Додатак, Међународни уговори и други споразуми*, бр. 2/1965.

(11) За дискусију о овом члану: *Annuaire de la CDI*, 1977, Vol. I, стр. 133-135; *ibid*, 1978, Vol. I, стр. 204. Видети и *Conférence des Nations Unies, Comité de rédaction, Doc. A/CONF. 129/1*, 19. fevrier 1986, стр. 23.

(12) Doc. A/CN. 4/298. *Annuaire de la CDI*, 1977, Vol. II, 1re partie, стр. 137.

уговора у корист трећих међународних организација. У току дискусије на 29. заседању Комисије овај предлог није добио широку подршку. Чланови Комисије, истина, нису оспорили да је за стварање права битна намера страна уговорница да то право дају трећој организацији. Расправа је отворена поводом другог услова, тј. начина прихватања права. Сматрало се да презумција о постојању пристанка треба бити напуштена када се у улози трећега налази међународна организација, већ је потребно у сваком конкретном случају препустити органима организације да о прихватању права из туђег уговора донесу одлуку у форми и на начин предвиђен конститутивним актом и интерним правилима. Поред тога, оцењено је да права која организација стиче из туђег уговора не представљају за њу готово никад субјективно овлашћење у традиционалном смислу. Ради се заправо о функцијама чије вршење намеће организацији и њеним члановима одређене обавезе (13).

Имајући све ово у виду, Комисија је одлучила (тзв. "прво читање") да се за треће међународне организације предвиди нешто строжији режим од онога који се примењује на државе. Према ставу 3 члан 36. Нацрта пристанак се никада не претпоставља, већ су у том погледу релевантна одговарајућа правила организације (14). С друге стране, задржано је правило из Бечке конвенције од 1969. године да се право може уговорити како у корист треће организације или групе којој она припада, тако и у корист свих организација (став 2 члана 36. Нацрта). Пошто је напуштена концепција прећутног пристанка, усвојена је и одредба да се трећа међународна организација мора у вршењу права придржавати услова који су предвиђени уговором или су одређени у складу са његовим нормама (став 4).

На "другом читању" овај члан није претрпео значајне измене, осим што су ранији ставови 2 и 3 спојени у један (15). У том предлогу Комисије није ништа измењено, те у коначном тексту Бечке конвенције од 1986. године члан 36. гласи:

"1. Право за трећу државу настаје на основу одредбе једног уговора ако стране уговорнице тога уговора намеравају да путем те одредбе дају то право било трећој држави или групи држава којој она припада, било свим државама, и ако трећа држава на то пристане. Претпоставља се да пристанак постоји све док нема супротних показатеља, осим ако уговором није другачије одређено.

2. Право за трећу организацију настаје на основу одредбе једног уговора ако стране уговорнице тога уговора намеравају да путем те одредбе дају то право било трећој организацији или групи међународних организација којој она припада, било свим организацијама, и ако

(13) Овај став налази потврду у пракси међународних организација. Према финансијском правилнику Међународне организације рада, одлуку о прихватању поклона и доброволних прилога доноси један од представничких органа ове организације: Конференција (ако поклон повлачи за државе чланице финансијску одговорност) и Административни савет (када то није случај); видети коментар уз члан 36. Нацрта: Doc. A/CN.4/298, *Annuaire de la CDI*, 1981, Vol. II, 2ème partie, Annexe II, стр. 203.

(14) Видети образложење председника Редакционог одбора на 1509 седници: *Annuaire de la CDI*, 1978, Vol. I, стр. 201.

(15) *Annuaire de la CDI*, 1977, Vol. I, стр. 261.

трећа организација на то пристане. Пристанак се уређује правилима организације.

3. Држава или међународна организација која врши право на основу примене ставова 1 и 2 дужна је да, приликом вршења тог права, поштује услове предвиђене уговором или одређене сагласно његовим одредбама”.

У Бечкој конвенцији од 1986. године регулисано је и питање опозива, односно измене права трећег. Када се радило о трећим државама прихваћено је правило из Бечке конвенције о уговорном праву од 1969. године према коме стране уговорнице не могу опозвати или изменити то право без пристанка треће државе (став 3 чл. 37. Конвенције). Једно време је у Комисији било спорно у којој је мери ово правило примењиво и на треће међународне организације. Известилац Рете је предложио измену у том смислу што ће се поћи од начелног става да пристанак трећих организација није неопходан (16). Редакциони одбор, међутим, није подржао ову измену, па је предложено да се задржи решење из Бечке конвенције о уговорном праву. Комисија је то прихватила уз образложење да специфични интереси међународних организација захтевају да им се пружи иста заштита коју уживају треће државе као бенефицијари.

На ”другом читању” члан 37. допуњен је утолико што је унета резерва да се пристанак међународне организације стране уговорнице или неке треће организације на измену или опозив права уређује одговарајућим правилима те организације (17). То је коначно прихваћено консензусом на Конференцији, изузимајући израз ”одговарајућа” (*pertinents*), који је брисан из читавог текста Бечке конвенције од 1986. године.

IV. УГОВОРИ НА ТЕРЕТ ТРЕЋЕГ

У пракси међународних организација није до сада забележен случај уговарања на терет трећих држава или организација. Управо одсуство конкретних одредаба *in detrimentum tertii* у уговорима међународних организација дало је одлучујући тон расправи о овом питању у Комисији за међународно право. Већ на 29. заседању отворена је расправа о кључном питању: да ли треба остати у оквирима решења које садржи Бечка конвенција од 1969. године или правило о уговорима на терет трећих, бар кад је реч о међународним организацијама, може бити пројектовано *de lege ferenda*.

По једном мишљењу, могуће је са становишта позитивног права једино регулисати случај када уговори међународних организација предвиђају обавезе за треће државе. Ипак, већина је сматрала да Комисија мора да узме у обзир и ситуације које се могу појавити у будућем

(16) Такво решење је оправдано јер се међународне организације оснивају управо ради вршења функција које су им повериле државе. Тешко би се, по његовом мишљењу, могло прихватити да су се државе уговорнице, поверавајући одређена права организацији, одрекле могућности да *inter se* споразумима та права измене или опозову; видети *Annuaire de la CDI*, 1977, Vol. II, стр. 45.

(17) Став 5. члан 37 Нацрта; Doc. A/37/10, *Annuaire de la CDI*, 1982, Vol. II, 2ième partie, стр 48.

развоју уговорне праксе међународних организација. Тако је подршку добио и предлог известиоца да се у оквиру члана 35. Нацрта предвиде два режима за уговоре на терет трећих (18).

За треће државе обавезе из уговора који закључи међународна организација настају под условима предвиђеним Бечком конвенцијом из 1969. године. Потребно је, најпре, да стране уговорнице имају намеру да одређена уговорна одредба послужи као средство за стварање обавеза, и друго, да трећа држава изричито и писменим путем прихвати обавезу. Уколико су наведени услови кумулативно испуњени настаје један нови, колатерални споразум између страна првобитног уговора и треће државе. У овом предлогу известиоца ништа није касније измењено, тако да у коначном тексту став 1 чл. 35. Нацрта гласи: "Обавеза за трећу државу настаје на основу одредбе једног уговора ако стране уговорнице тог уговора намеравају да створе обавезу посредством те одредбе и ако трећа држава изричито прихвати ту обавезу писменим путем" (19).

Режим дејства уговора на терет трећих међународних организација известилац Рете концепирао је другачије, пошто се није тражио изричит пристанак писменим путем, већ је било довољно да организација прихвати обавезу на недвосмислен начин (*d'une manière non ambiguë*) и у складу с одговарајућим правилима (20). Тај предлог, међутим, није прихваћен на "првом читању". У Комисији је преовладало уверење да се за стварање обавеза увек тражи да пристанак буде изражен писмено, било у виду резолуције надлежног органа или записника који сачини секретаријат. Како је и Редакциони одбор оценио да израз "на недвосмислен начин" треба изоставити, усвојено је решење да се прихват треће организације уређује њеним одговарајућим правилима и мора бити писмено изражен (став 3 чл. 35, Нацрта). Као допунски услов предвиђено је да обавеза створена посредством уговорне одредбе спада у оквиру активности треће организације. То је Комисија образложила чињеницом да трећа међународна организација може прихватити обавезу само у домену своје основне делатности, те је природно да стране уговорнице намеравају створити обавезе једино на том подручју (21).

На "другом читању" није било суштинских примедби у погледу начина на који трећа организација прихвата обавезу из туђег уговора. До неслагања је дошло поводом допунског услова да се обавеза створена на терет организације налази у оквиру њене активности. Неки чланови Комисије сматрали су да је тај услов неопходан, јер јасно одређује природу и домен обавеза које се могу предвидети уговором и тако спречава стране уговорнице да наметну трећим организацијама дужно-

(18) Doc. A/CN. 4/298, стр. 136.

(19) Doc. A/37/10, *Annuaire de la CDI*, 1982, Vol. II, 2ième partie, стр. 43.

(20) У прилог овог либералног решења известилац је навео два разлога. Изричито и писмено прихватање обавеза, које је неопходно у случају када се као трећи појављују државе, израз је потребе да се у највећој мери заштити њихов суверенитет и независност. Та потреба не постоји код међународних организација, које нису суверене јединке. Други разлог своди се на идеју рационализације функција међународних организација. У пракси државе настоје да избегну непотребно повећање броја организација и увек када је могуће вршење нових функција, задатака и обавеза поверавају већ постојећим организацијама у одговарајућим областима (видети: Doc. A/CN. 4/298, *Annuaire de la CDI*, 1977, Vol. II, 1re partie, стр. 130-136).

(21) Doc. A/33/10, стр. 148.

сти које излазе из оквира њихових основних функција. Ипак, већина се zaloжила за његово изостављање из текста чл. 35. будући да се само по себи разуме да трећа организација може да прихвати једино обавезе које су у границама њене надлежности (22).

Пошто је и Редакциони одбор предложио брисање речи "у оквиру њених активности", коначно је усвојен став 2 чл. 35. Нацрта који гласи: "Обавеза за трећу организацију настаје на основу одредбе једног уговора ако стране тог уговора намеравају да створе обавезу посредством те одредбе и ако трећа организација изричито прихвати ту обавезу писменим путем. Прихватање такве обавезе од стране треће организације уређује се одговарајућим правилима те организације" (23).

Овај текст, заједно са другим неспорним члановима, Пленарни комитет је на самом почетку Бечке конференције упутио Редакционом одбору у циљу обраде и припреме за коначно усвајање. Како после тога ниједна учесница Конференције није тражила покретање суштинске расправе, дошло је једино до сажимања ранијих ставова који су одвојено регулисали настанак обавеза за треће државе и треће међународне организације у јединствени члан (24), који је у том облику усвојен као чл. 35. Бечке конвенције од 1986. године.

V. ЗАВРШНЕ НАПОМЕНЕ

Правила о дејству уговора међународних организација у односу на треће, садржана у Конвенцији, нису регулисала сва питања која се у овој области могу поставити. Првенствено ради се о проблему правног положаја држава чланица код уговора који закључи међународна организација, односно питању да ли се чланице могу сматрати трећим државама у односу на те уговоре. Предлог Комисије за међународно право да се посебном одредбом (члан 36. bis Нацрта) регулише дејство уговора међународних организација у односу на државе чланице није прихваћен на Бечкој конференцији. Уместо тога, усвојен је став 3 члан 74. Бечке конвенције који гласи: "Одредбе ове Конвенције не прејудицирају ниједно питање које би се могло поставити поводом успостављања права и обавеза држава чланица неке међународне организације на основу уговора у коме је та организација страна уговорница".

Ово компромисно решење остаје у оквирима онога што је утврђено за сваку међународну организацију њеним релевантним правилима. За државе чланице могу настати права и обавезе из уговора који закључи организација ако такво дејство изричито предвиђају одредбе конститутивног акта или то произлази из укупности правила и праксе организације. У случају да ова могућност није предвиђена, чланице су на терену уговорног права потпуно изједначене са трећим државама. На државе чланице међународне организације примењује се, дакле, начело *tertius nec nocent nec prosumt*, док је приликом стварања обавеза и права из уговора међународне организације потребно да буду испуњени услови који важе за уговоре на терет или у корист трећих.

(Примљено 5. децембра 1994)

(22) Doc. A/37/10, *Annuaire de la CDI*, 1982, Vol. II, 2ème partie, стр. 30-33.

(23) *Ibid.*, стр. 43.

(24) *Conférence des Nations Unies, Comité de rédaction, Doc. A/CONF 129/DC. 1*, стр.

Dr. Zoran Radivojević
Associate Professor of the Faculty of Law in Niš

THE EFFECT OF THE TREATIES OF INTERNATIONAL ORGANIZATIONS AND THIRD PARTIES

Summary

According to the general rule of international law, the treaties entered into by international organizations create neither rights nor obligations regarding third parties. The principle of relative effect of the treaties of international organizations, however, is not an imperative norm which is impossible to be departed from. There is an exception from that principle in case the text of the treaty contains a provision in favour, or at the charge, of a third party. While beginning with the supposition according to which such an effect is possible to take place only after the consent of the third party, the Vienna Convention relating to the law of treaties between states and international organisations or between international organizations, of 1986, particularly regulates the treaties providing obligations and those containing a right for third states, or third international organizations.

The rules covering the effect of a treaty relating to third parties, contained in the Vienna Convention, however, do not regulate all issues which may be raised in this field. This primarily concerns the problem of legal status of states - members of international organizations otherwise entering into a treaty. Namely, whether such member-states may be considered as third parties regarding such a treaty? Instead of adopting a provision which would be dedicated exclusively to the effect of treaties concluded by international organizations, the solution has been accepted according to which such states are entirely in the same position, in the field of treaties, with third countries, unless the rules of an international organization at issue, provide for a possibility of creating rights and duties for its members.

Key words: *Effect of a treaty. - International organizations. - Third parties (states).*

Zoran Radivojević
professeur à la Faculté de droit de Niš

L'ACTION DES ACCORDS DES ORGANISATIONS INTERNATIONALES PAR RAPPORT À UN TIERS

Résumé

Selon la règle générale du droit international, les accords passés par les organisations internationales ne créent ni des droits ni des obligations pour un tiers. Cependant, le principe de l'action relative des accords des organisations internationales n'est pas une norme impérative qu'on ne peut pas outrepasser. Une exception à ce principe existe lorsqu'une obligation en faveur ou à la charge d'un tiers est introduite dans le texte de l'accord. Partant de la supposition qu'une telle action n'est possible que moyennant le consentement du tiers, la Convention de Vienne de 1986 sur le droit d'accord entre les Etats et les organisations internationales ou entre les organisations internationales réglemente de manière spéciale les accords prévoyant les obligations et les accords contenant le droit pour un Etat tiers ou pour une organisation internationale tierce.

Les règlements sur l'action de l'accord par rapport au tiers contenus dans la Convention de Genève ne règlementent cependant pas toutes les questions pouvant intervenir dans ce domaine. Il s'agit avant tout du problème de la position juridique de l'Etat membre chez les accords conclus par les organisations internationales, c'est-à-dire de la question de savoir si les Etats membres peuvent être considérés comme un tiers par rapport à ces accords. Au lieu d'adopter une disposition spéciale sur l'action des accords des organisations internationales par rapport aux pays membres, la solution a été adoptée que sur le plan du droit contractuel ils soient mis dans une position totalement égale à celle des Etats tiers si les règlements de l'organisation internationale ne prévoient pas la possibilité de la création des droits et des obligations pour les membres.

Mots clé: *L'action de l'accord. - Les organisations internationales. - Un tiers.*